

IDENTIFICĂRI CONCEPTUAL-TEORETICE ALE NOȚIUNII “SOFT POWER”

Mariana PRYSIAZHNIUK

Doctorandă, Universitatea de Stat din Moldova,

Chișinău, Republica Moldova

e-mail: prysiazhniukmpress@gmail.com

[https:// orcid.org/0000-0001-6636-7620](https://orcid.org/0000-0001-6636-7620)

Svetlana CEBOTARI

Doctor habilitat în științe politice, profesor universitar, Universitatea de Stat din Moldova,

Academia Militară „Alexandru cel Bun”, Chișinău, Republica Moldova

e-mail: svetlana.cebotari11@gmail.com

<https://orcid.org/0000-0001-9073-104X>

Actualmente, în literatura de specialitate, dar și în discursul liderilor politici, tot mai des este utilizat termenul de „soft power”. Războiul din Ucraina, condiționat de invazia Federației Ruse și utilizarea „soft power” ca mecanism de influență în statele din vecinătate, a readus pe masa de discuții problema fenomenului „soft power”. Prezentul articol supune cercetării dezvoltarea conceptului „soft power” și factorii de instrumentalizare în influențarea statelor străine. Conform literaturii de specialitate, fundamentele conceptului de „ soft power” produc atracție culturală, economică și tehnologică. În același timp, Federația Rusă consideră acest concept drept mecanism de promovare a intereselor și a politicii sale externe în mod coercitiv în statele din așa numita „vecinătate apropiată”. Analiza teoretică a conceptului de „putere soft” arată că acesta derivă în principal din capacitatea de a afecta sau de a influența „actorii” relațiilor internaționale. Spre deosebire de „puterea soft”, „puterea hard” are drept scop de a afecta „condițiile” relațiilor internaționale. Pornind de la aceste raționamente, actualmente, Federația Rusă , în scopul realizării propriilor interese se orientează spre utilizarea „puterii soft”, totodată recurgând și la utilizarea întregului set de acțiuni „hard power”.

Cuvinte-cheie: putere, putere „soft”, putere ”hard”, politică externă, influență, războiul din Ucraina.

CONCEPTUAL-THEORETICAL IDENTIFICATIONS OF THE CONCEPT “SOFT POWER”

Currently, in the specialized literature, but also in the speech of political leaders, the term “soft power” is used more and more often. The war in Ukraine, the inclusion of the invasion of the Russian Federation and the use of “soft power” as a mechanism of influence in the neighboring state brought back to the table the issue with reference to the phenomenon of “soft power”. This article examines the development of the concept of “soft power” and instrumentalization factors in influencing foreign states. According to the specialized literature, the foundations of the concept of “soft power” produce cultural, economic and technological attraction. At the same time, the Russian Federation considers this concept as a mechanism to promote its interests and foreign policy in a coercive way in the states of the so-called “close neighborhood”. The theoretical analysis of the concept of “soft power” shows that it derives mainly from the ability to affect or influence

the “actors” of international relations. Unlike “soft power”, “hard power” aims to affect the “conditions” of international relations. Starting from these reasonings, currently, the Russian Federation, in order to achieve its own interests, is oriented towards the use of “soft power”, while also resorting to the use of the entire set of “hard power” actions.

Keywords: power, „soft power”, “hard power”, foreign politics, influence, war in Ukraine.

IDENTIFICATIONS THÉORIQUES CONCEPTUELLES DU CONCEPT «SOFT POWER»

Actuellement, dans la littérature spécialisée, mais aussi dans le discours des dirigeants politiques, le terme «soft power» est de plus en plus souvent utilisé. La guerre en Ukraine, l'inclusion de l'invasion de la Fédération de Russie et l'utilisation du «soft power» comme mécanisme d'influence dans l'État voisin ont ramené sur la table la question du phénomène du «soft power». Cet article examine l'évolution du concept de «soft power» et les facteurs d'instrumentalisation dans l'influence des États étrangers. Selon la littérature spécialisée, les fondements du concept de «soft power» produisent une attraction culturelle, économique et technologique. Dans le même temps, la Fédération de Russie considère ce concept comme un mécanisme permettant de promouvoir ses intérêts et sa politique étrangère de manière coercitive dans les États dits du «voisinage proche». L'analyse théorique du concept de «soft power» montre qu'il découle principalement de la capacité d'affecter ou d'influencer les «acteurs» des relations internationales. Contrairement au «soft power», le «hard power» vise à affecter les «conditions» des relations internationales. Partant de ces raisonnements, la Fédération de Russie, pour réaliser ses propres intérêts, s'oriente actuellement vers l'usage du «soft power», tout en recourant également à l'ensemble de l'ensemble des «hard power», actions de pouvoir.

Mots-clés: pouvoir, «soft power», “hard power”, politique étrangère, influence, guerre en Ukraine.

КОНЦЕПТУАЛЬНО-ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ ИДЕНТИФИКАЦИИ ПОНЯТИЯ «МЯГКАЯ СИЛА»

В настоящее время в специализированной литературе, а также в дискурсе политических лидеров все чаще используется термин «мягкая сила». Война в Украине, вторжение Российской Федерации и использование «мягкой силы» как механизма влияния на соседнее государство, выдвинули на повестку дня вопрос о феномене «мягкой силы». В данной статье рассматривается развитие понятия «мягкая сила» и факторы инструментализации воздействия на иностранные государства. Исходя из специализированной литературы, основы концепции «мягкой силы» создают культурную, экономическую и технологическую привлекательность. Наряду с этим, Российская Федерация рассматривает данную концепцию как механизм продвижения своих интересов и внешней политики силовым путем в государствах так называемого «ближнего соседства». Теоретический анализ понятия «мягкая сила» показывает, что она вытекает главным образом из способности воздействовать или влиять на «актеров» международных отношений. В отличие от «мягкой силы», «жесткая сила» направлена на воздействие на «условия» международных отношений. Исходя из этих рассуждений, в настоящее время, Российская Федерация, для достижения собственных интересов, ориентируется на использование «мягкой силы», прибегая при этом к использованию всего комплекса «жестких» сил.

Ключевые слова: сила, «мягкая» сила, «жесткая» сила, внешняя политика, влияние, война на Украине.

Introducere

Pentru o mai bună comprehensiune a semnificației conceptului de „soft power”, inclusiv și a impactului acestui fenomen asupra relațiilor internaționale, apare necesitatea analizei identificărilor acestui termen în literatura de specialitate. Astfel, în scopul elabo-

rării prezentului studiu cu referire la analiza identificărilor conceptual-teoretice ale fenomenului de „soft power”, cât și în scopul reliefării principalelor aspecte ale relației „putere-soft power” s-a recurs la utilizarea unui set de metode general-specifice de cercetare, precum: metoda analizei și deducției,

metoda fenomenologică, metoda istorică și metoda webografică. *Metoda analizei și deducției* a permis examinarea principalelor identificări teoretice ale fenomenelor de putere și, inclusiv, de „soft power” sau „putere blândă”.

De asemenea, s-a recurs la utilizarea *metodei webografice*, care ne-a oferit posibilitatea să examinăm subiectul nominalizat la nivel teoretic și practic din principalele surse publicate pe siturile de Internet, făcând posibilă o mai bună înțelegere a problemei cercetate. Examinarea problemelor fundamentale cu referire la analiza conceptului de „soft power”, în comparație cu conceptul de „hard power”, a fost posibilă datorită utilizării *metodei comparative*. De asemenea, *metoda fenomenologică*, care a făcut posibilă analiza subiectului cu referire la identificările conceptual-teoretice ale „soft power”.

Războiul din Ucraina, condiționat de invazia Federației Ruse și utilizarea „soft power” ca mecanism de influență în statele din vecinătate a readus pe masa de discuții problema fenomenului „soft power”. Recurgerea la utilizarea *metodei istorice* a făcut posibilă analiza condițiilor specifice și a schimbărilor care au loc pe arena internațională. Metoda istorică a asigurat efectuarea analizei din perspectiva evoluției istorice a conceptului de „soft power”.

Aspecte conceptual-teoretice ale termenului „soft power”

Totuși, înainte de a supune analizei termenul de „soft power”, apare necesitatea de a reliefa principalele identificări conceptual-teoretice ale termenului de „putere”. Astfel, prezența multiplelor discuții la nivel disciplinar, dar și interdisciplinar, tind să privilegieze doar o singură formă, considerând „puterea” ca fiind unul dintre termenii-cheie, care presupune controlul unui actor, exercitat asupra altui actor, pentru a-l face pe acesta să execute sau să facă ceea ce altcineva nu ar face [1, 39-75]. Eforturile cercetătorilor de a operaționaliza cu termenul de „putere” sunt

prezente în această definiție. Literatura de specialitate, cu referire la „paradoxurile puterii”, se axează asupra disparității existente între capacități și rezultate, subliniind gravitatea acestei dominații. Conceptualizarea termenului de „putere” din perspectiva realismului politic, nu este doar o preocupare, ci o problemă semnificativă pe arena internațională. Astfel, pornind de la tezele înaintate de către reprezentanții realismului politic, „dominația” este adesea percepută ca fiind singura lentilă prin care se poate înțelege „puterea”, adică modul în care un stat își folosește resursele materiale pentru a constrânge un alt stat să acționeze împotriva voinței sale [1].

Analizat prin prisma teoriei realismului, întregul context al relațiilor internaționale, așa cum este definit de către Hans J. Morgenthau [12], reprezintă o luptă pentru putere. Teoria realismului de asemenea susține că originile „puterii” și ale luptei pentru putere au rădăcini în natura umană, care, totuși, au legături și cu construcțiile sociale diferite, cum ar fi, de exemplu, valorile. Teoria realismului insistă asupra faptului că capacitatea militară este un element-cheie al „puterii”, prezent pe arena internațională. Astfel, scopul fiecărui stat, în calitate de subiect al relațiilor internaționale, este de a reduce nivelul de putere al altui stat [17]. Această poziție este susținută și de către R. Gilpin [19], conform căruia, scopul statului rezidă în dorința de a obține o poziție avantajoasă față de alt stat în ceea ce privește „puterea” pe arena internațională.

Pentru I. L. Claude [6], conceptul de „putere” este relaționat cu capacitatea militară a statului care contribuie la abilitatea de a distruge, de a ucide și de a constrânge. Astfel, conceptul de „management al puterii”, propus de I. L. Claude, se axează pe trei abordări de a gestiona „puterea”: echilibrul puterii, securitatea colectivă și guvernarea globală. Totuși, schimbările prezente în contextul global cu referire la impactul economic, tehnologic și politic, includ și aspectul militar. Și aici sunt importante concluziile

lui H. Morgenthau [12], care definește noile elemente ale puterii, ce includ următoarele aspecte: geografia, resursele naturale, capacitatea industrială, starea de pregătire militară, populația, caracterul național, moralul național, calitatea diplomației și calitatea guvernării.

Cercetătorii teoriei liberale a relațiilor internaționale subliniază că multe rezultate internaționale importante privind „puterea” nu pot fi explicate în mod adecvat. În schimb, acestea sunt mai bine înțelese prin prezența benefică a democrației, a unor configurații particulare de interese interne, a valorilor liberale, a interdependenței economice sau a instituțiilor internaționale [11]. Totodată, reprezentanții curentului constructivismului clasic s-au opus explicațiilor oferite de reprezentanții curentului realismului politic și a celor a liberalismului în contextul definitivării termenului de Putere, pornind de la încercarea de a demonstra semnificația cauzală a structurilor normative și a proceselor de învățare și persuasiune. Constructiviștii au pus accentul pe modul în care structurile normative subiacente constituie identitățile și interesele actorilor și rareori au tratat aceste structuri normative ca fiind definite și infuzate de Putere sau au subliniat modul în care efectele constitutive sunt, de asemenea, expresii ale Puterii [1].

Școala neoliberalismului a prezentat un argument convingător, arătând modul în care statele cu interese convergente, forjează instituțiile și aranjamentele internaționale care distribuie în mod eficient Puterea, subliniind astfel rolul proceselor de alegere socială. Această perspectivă oferă o înțelegere bogată și diversă a Puterii, contracaraând dominația realismului. Deși neoliberalii au avut tendința de a evidenția modul în care instituțiile internaționale produc cooperare, ei au reliefat modul în care instituțiile modelează avantajul de negociere al actorilor, îngheață asimetriile și stabilesc parametrii de schimbare care îi avantajează pe unii în detrimentul altora.

Revenind la semnificația conceptului de „soft power” care, în literatura de specialitate mai este denumit și ca „puterea blândă”, menționăm faptul că acesta în ultimele decenii, în special în contextul noilor provocări globale, a obținut o popularitate largă atât în rândul cercetătorilor, cât și al politicianilor și funcționarilor publici. Apariția și dezvoltarea rapidă a conceptului dat se datorează cercetărilor științifice efectuate de reprezentantul școlii neoliberale a relațiilor internaționale Joseph Nye. Astfel, conform tezelor înaintate de către J. Nye în lucrarea sa *“Soft power: The Means to Success in World Politics”* [14], relația existentă între țări este privită doar ca un echilibru de putere bazat pe puterea lor militară, care astăzi este insuficientă [14].

Pentru prima dată termenul „soft power” a fost introdus în practica științifică în anul 1990. În lucrarea sa *„Bound to Lead: The Changing Nature of American Power”* [13], J. Nye definește „soft power” drept constrângerea altora în așa mod, încât ei să-și dorească obținerea rezultatelor pe care doriți să le aveți voi. În lucrările sale ulterioare, îndeosebi în *„Soft Power: The Means to Success in World Politics”* [14] Joseph Nye dezvoltă conceptul de putere blândă.

Înțelegerile populare ale conceptului dat pot fi examinate din perspectiva a două sensuri: sensul restrâns și cel larg. În sensul restrâns, „soft power” este similar influenței culturale. Printre exemplele proeminente ale acestei viziuni se numără cele ale istoricului britanic Niall Ferguson [5] și ale publicistului german Josef Joffe [7]. În sens mai larg, „soft power” este sinonim cu puterea non-militară și include atât puterea culturală, cât și cea economică. Mai apoi, în contextul abordărilor conceptului de “soft power”, J. Nye consideră că „oamenii tind să confunde resursele cu comportamentul” [15]. În același timp, conform analizelor oferite de către S. Cebotari, „soft power” al Federației Ruse este o strategie de „război hibrid” alături de „hard power” și are ca scop, în primul rând, menținerea influenței

rusești asupra spațiului geopolitic, și nu crearea unei atracții pentru un stat [3].

Folosirea puterii blânde oferă statului posibilitatea „să creeze un astfel de mediu internațional favorabil în care statul, deținătorul acestei puteri, va putea să-și realizeze propriile interese fără a apela la influența directă și dură sau la amenințări” [16]. În contrast, „hard power”, care este asociată cu ansamblul puterii militare și potențialul economic și politic, presupune folosirea diferitor instrumente de influență, cum ar fi: sancțiunile economice, mituirea, amenințarea cu acțiuni militare sau reținerea pentru obținerea scopurilor politicii externe. Așadar, Joseph Nye evidențiază două modalități de influență asupra actorilor procesului politic global, pe care le identifică ca puterea „hard” și „soft” și în acest context el a prezentat un spectru de comportamente care variază de la coerciție - ca mecanisme dure de influență, la inducere, la stabilirea agendei și, în cele din urmă, la atracție ca mecanisme „soft” [15].

După Alexander L. Vuving, „soft power” contrastează cu „hard power” [18]. „Soft power” este abilitatea de a afecta comportamentul celorlalți prin influențarea preferințelor acestora [14], implicând faptul că „hard power” este abilitatea de a afecta comportamentul celorlalți prin schimbarea circumstanțelor, în timp ce puterea „blândă”, adică „soft power”, se focusează pe modelarea acestor interese. Cu alte cuvinte, după cum scrie Steven Lukes, puterea dură („hard”) se referă la schimbarea structurilor de stimulare ale actorilor a căror interese sunt considerate ca fiind date, iar puterea blândă („soft”) - pe modelarea acestor interese [9]. Astfel, „soft power” este forma puterii politice, care reprezintă capacitatea de a obține rezultatele scontate pe baza participării voluntare, simpatiei și atractivității, spre deosebire de „hard power”, care presupune coerciția (Tabelul 1). Cu alte cuvinte, „soft power” este capacitatea de a obține rezultate

prin convingere și nu prin constrângere sau reprimare [18].

Tabelul 1. Diferența strategiilor „soft power” și „hard power” în cadrul conceptului lui J. Nye

„Soft Power”	„Hard Power”
Modelarea intereselor actorilor	Schimbarea structurilor de stimulare ale actorilor (condiții, contexte)
Prin convingere	Prin constrângere

Sursa: În baza cercetărilor autorilor.

În contextul analizei puterii blânde sau a „soft power”, Joseph Nye înaintea trei elemente principale ale acestui fenomen:

1. cultura, în sensul larg al cuvântului;
2. ideologia politică (valorile politice);
3. politica externă (diplomația).

În ceea ce privește „hard power”, J. Nye plasează puterea dură, adică cea militară și forța economică sub aceeași denumire de „hard power”, în timp ce Walter Russell Mead [10] susține că forța militară este „ascuțită” (sharp), iar forța economică este „lipicioasă”. Mead, referindu-se la politică externă a SUA, explică faptul că „politicile și instituțiile economice ale SUA acționează ca o „putere lipicioasă”, atrăgând alte țări în sistemul american și apoi prinzându-le în el”. Pentru el, „puterea economică, sau puterea lipicioasă, este diferită atât de puterea ascuțită, cât și de puterea blândă”. În lucrarea „*Power: A Radical Approach*” [8], marcată cu contribuție majoră la dezbaterile despre putere, Steven Lukes identifică „trei fețe ale puterii”.

• *Prima* - puterea de a lua și de a pune în aplicare decizii, o față care este, în esență, cea pe care o vedea Max Weber.

- *A doua* - puterea de a stabili agendele (*agenda setting*) și, astfel, de a limita ceea ce se discută, o față pe care au descoperit-o Peter Bachrach și Morton Baratz.

- *A treia* - care a fost propria dezvoltare a lui S. Lukes, este puterea de a manipula ceea ce cred ceilalți că vor.

Joseph Nye a recunoscut influențele lui Bachrach și Baratz asupra conceptului său de „soft power”, afirmând că *soft power* “se bazează pe această a doua față a puterii, dar diferă de ea” [14]. Cu toate acestea, Lukes remarcă faptul că “soft power-ul” lui J. Nye este similar cu a treia dimensiune a puterii sale - puterea de a modela dorințele [9]. De fapt, “soft power-ul” lui Nye include atât puterea de a stabili agende, cât și puterea de a modela dorințe. În contextul analizei fenomenului de „*soft power*”, sunt de remarcat alte „trei fețe ale puterii”, cele înaintate de către Kenneth Boulding. *Prima* putere se referă la cea distructivă sau puterea de a distruge, *a doua* este cea productivă sau puterea de a plăti, iar *a treia* este cea integratoare sau puterea de a aduce cei influențați împreună [18]. Conform celor trei abordări de înțelegere a puterii din perspectiva exercitării influenței, putem remarca prezența unor asemănări în cele trei concepte:

Puterea decizională a lui S. Lukes este înrădăcinată în puterea coercitivă a lui J. Nye („hard power”), a cărei capacitate-cheie este de a distruge este totodată și prima față a puterii lui K. Boulding, care de asemenea este cea distructivă, în esență sa.

A doua față a puterii lui S. Lukes este puterea de stabilire și corespunde cu cea „sharp power” al lui W. Mead – J. Nye și cu puterea constructivă a lui K. Boulding.

A treia față a puterii lui S. Lukes, cea manipulativă, este similară cu puterea de atracție a lui J. Nye care, la rândul ei, este comparabilă cu puterea integratoare a lui K. Boulding.

Prin urmare, concepția lui J. Nye despre putere poate fi văzută ca o viziune coerentă, care a integrat

cu succes ideile lui Lukes și Boulding și este mai cuprinzătoare decât oricare dintre cele două (Tabelul 2).

Tabelul 2. „Puterea de a influența” în conceptele lui J. Nye, S. Lukes și K. Boulding

Joseph Nye – Walter Mead	Steven Lukes	Kenneth Boulding
Hard power	Putere decizională	Putere distructivă
Sharp/Sticky power	Putere de a stabili agenda	Putere constructivă
Soft power	Putere manipulativă	Putere integrativă

Sursa: În baza cercetărilor autorilor.

Așadar, cele două manifestări de putere/power în cadrul conceptului lui J. Nye, cum este „soft” și “hard”, sunt asemănătoare prin dorința de a atinge scopul referitor la stat și este diferit prin felul de influență și prin faptul că “folosește un tip diferit de „monedă” (nu în sensul forța sau banii, dar în sensul formatului de convingere) pentru a genera cooperare” [14].

Referitor la „hard power”, J. Nye identifică forța și amenințările ca fiind două “monede”, adică forme de influență, care determină puterea militară și efectul său asupra obiectului de influență, iar plata și sancțiunile ca fiind a doua monedă de putere, care determină, de exemplu, puterea economică. În ceea ce privește „monedele” (forma de influență) a puterii „soft”, acestea sunt reprezentate prin: cultură, valori, politici și instituții, dar Joseph Nye menționează, de asemenea, atracția ca „monedă” a „soft power” [14].

După Alexander L. Vuving [18], evenimentele culturale, ca și alte forme similare, precum progra-

mele de schimb, transmisiunile TV sau radio, predarea limbii unei țări și promovarea studiului culturii și societății unei țări, care sunt adesea considerate un instrument de „soft power”, nu produc direct efectul de „soft power” și se manifestă mai degrabă prin abordări ca „Benignitate”, „Frumusețe” și „Strălucire” de stat conform conceptului de „soft power”.

„Benignitatea” este un aspect al relațiilor agentului cu ceilalți, în special cu obiectul de influență al „soft power”. Se referă la atitudinea pozitivă pe care o exprimă față de obiectul de influență. „Benignitatea” ca formă de influență („monedă” a „soft power”) de schimb a puterii funcționează pe tendința de altruism reciproc. În rândul oamenilor, „benignitatea” generează „soft power”, prin producerea de recunoștință și simpatie. „Benignitatea” îi asigură pe ceilalți de intențiile pașnice sau binevoitoare de către furnizor (subiect de influență) de „soft power”, invitându-i astfel pe alții (pe obiectele de influență) la cooperare. În relațiile internaționale, pentru ca „benignitatea” să producă „soft power”, aceasta este de obicei încorporată într-un complex de mecanisme de protecție care utilizează atât monedele „hard power”, cât și „soft power”.

„Strălucirea” este un aspect al relațiilor furnizorului/agentului cu activitatea/munca sa. „Strălucirea” se referă la performanța înaltă pe care o realizează în cadrul unei activități. „Strălucirea” ca formă de influență de „soft power” funcționează pe baza tendinței ființelor umane de a învăța din succesele altora. Ea generează „soft power” prin producerea de admirație. În relațiile internaționale, „strălucirea” se manifestă sub diverse forme, de exemplu, o armată puternică și teribilă, o economie bogată și vibrantă, o cultură bogată și radiantă sau o societate pașnică și bine condusă. „Strălucirea” se manifestă, de asemenea, de la o țară cu știință și tehnologie avansată sau de la o țară care obține o victorie militară sau un succes economic. „Strălucirea” generează admirație, care poate duce la

imitație, sau emulație, și la respect, sau teamă, sau venerație.

„Frumusețea” este un aspect al relațiilor agenților/subiectelor de influență cu idealurile, valorile, cauzele sau viziunile. Ea se referă la rezonanța îngrijită care este evocată atunci când reprezintă idealuri, valori, cauze sau viziuni. Aceasta le oferă obiectelor de influență un sentiment de căldură și siguranță, speranță și auto extindere, identitate și comunitate, precum și justificare și laudă. „Frumusețea” poate proveni de la o țară care acționează ca agent al unei valori, o țară care este percepută ca avatar al unui ideal, o țară care susține o cauză sau o țară care articulează o viziune în mod convingător (Tabelul 3).

Tabel 3. Operaționalizarea conceptului „soft power”

„Soft power”			
	Subiect de influență trimisă	Obiect de influență primită	Efect în cadrul interacțiunii
Benignitate	Altruism	Semne de intenții pașnice și binevoitoare	Cooperare
Strălucire	Performanță înaltă	Succes ca un exemplu de urmat	Imitație, Emulație, Respect (Teamă etc.)
Frumusețe	Idealuri, valori, viziuni	Simț de rezonanță	Speranță, simț de auto extindere, identitate, siguranță

Sursa: În baza cercetărilor autorilor.

În opinia cercetătorilor din Federația Rusă, puterea blândă este totalitatea factorilor interni și externi ai statului. Astfel, în categoria factorilor externi se includ [17]:

- Politica externă și autoritatea în afacerile internaționale;
- Poziția în ierarhia globală și statutul geopolitic al țării;
- Statutul civilizațional;
- Modelul politic și economic de dezvoltare a statului;
- Strategia de dezvoltare a statului și abilitatea de a o transpune în practică;
- Resursele informaționale ale statului, mobilitatea sa comunicativă.

Factorii interni (socioculturali) sunt determinați de următorii parametri [4]:

- Ideologie;
- Stilul, calitatea și nivelul de viață;
- Valorile (inclusiv ideea națională);
- Mentalitatea națiunii;
- Cultura țării (arta, literatura, cinematografia, teatrul);

Iar potențialul creativ al statului reprezintă capacitatea de a genera idei și tehnologii [4].

Concluzii

În contextul actual, în condițiile în care suntem prezenți la manifestarea intereselor geopolitice și geostrategice ale statelor pe arena internațională, asistăm la utilizarea tot mai largă a „soft power”. De asemenea, la începutul noului mileniu suntem prezenți la căutarea activă de către actorii relațiilor internaționale a noilor dimensiuni de aplicare a puterii blânde, care au condiționat apariția unui șir de concepte derivate ale acesteia. În SUA, în perioada administrației lui B. Obama, a apărut și s-a răspândit în practică conceptul de „smart power”, înaintat de Joseph Nye. Acesta prezintă o îmbinare eficientă a instrumentelor economice și a celor de *soft power*.

La etapa actuală, de asemenea se dezvoltă și conceptul de „network power”, legat de folosirea rețelelor tehnice și sociale în epoca globalizării și de rolul acestora în revoluțiile noii generații.

Referințe bibliografice

1. BARNETT, M., DUVALL, R. Power in International Politics. In: *International Organization*, 59(1), 2005, pp. 39-75.
2. BOULDING, K. *Three Faces of Power*. London: Sage, 1989. - <https://books.google.md/books?id=36aT6uCOYXoC&printsec=frontcover&hl=ru#v=onepage&q&f=false> (Accesat – 10.11.2024).
3. CEBOTARI, S. Dimensiunea strategiilor hard și soft power ale Federației Ruse de menținere în sfera de influență a Republicii Moldova. În: *Moldoscopia*, 2(69), Chișinău, 2015, pp. 126-144. - chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/Dimensiunea%20strategiilor%20hard%20si%20soft%20power%20ale%20Federației%20Ruse%20. (Accesat – 12.11.2024).
4. EJOVA, C. Conceptul de „soft power” în teoria relațiilor internaționale. In: *Integrare prin cercetare și inovare: Științe juridice și economice*. Chișinău, 2015, pp. 209-212.
5. FERGUSON, N. *Think Again: Power. Foreign Policy*. 2009, - <http://foreignpolicy.com/2009/11/03/think-again-power/>. (Accesat – 10.11.2024).
6. FOX, W. T. R. Power and International Relations by Inis L. Claude, Jr. In: *The Journal of Conflict Resolution*, 8(3), Sage Publications, Inc., 1964, pp. 297-300.
7. JOFFE, J. The Perils of Soft Power. In: *The New York Times*. May 14, 2006. - https://www.nytimes.com/2006/05/14/magazine/14wwln_lede.html. (Accesat – 10.11.2024).
8. LUKES, S. *Power: A Radical View*. Palgrave Macmillan. 1974. - <chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://voidnetwork.gr/wp-content/uploads/2016/09/Power-A-Radical-View-Sтивен-Lukes.pdf> (Accesat – 12.11.2024).
9. LUKES, S. Power and the Battle for Hearts and Minds. In: *Millennium - Journal of International Stu-*

dies, pp. 95-105. - chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcgclefindmkaj/https://stevenlukes.net/wp-content/uploads/2012/05/power-and-the-battle-for-hearts-and-minds.pdf (Accesat – 20.11.2024).

10. MEAD, W. R. America's Sticky Power. In: *Foreign Policy*, March/April, 2004, pp. 46 - 50.

11. MORAVCSIK, A. *Armaments Among Allies: Franco-German Weapons Cooperation, 1975–1985*. In: P. Evans, H. Jacobson, & R. Putnam (Eds.), *Double-Edged Diplomacy: International Bargaining and Domestic Politics*, 1993, (pp. 68-128). Berkeley: University of California Press.

12. MORGENTHAU, H. *Politics Among Nations: The Struggle for Power and Peace*, 469 p. - chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcgclefindmkaj/http://slantchev.ucsd.edu/courses/ps240/04%20Conflict%20with%20States%20as%20Unitary%20Actors/Morgenthau%20-%20Politics%20among%20nations%20(selected%20chapters).pdf (Accesat – 22.11.2024).

13. NYE, J. S. *Bound to Lead: The Changing Nature of American Power*. New York: Basic Books.1990. - chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcgclefindmkaj/https://www.kropfpolisci.com/exceptionalism.nye.pdf (Accesat – 30.11.2024).

14. NYE, J. S. *Soft Power: The Means to Success in*

World Politics. Public Affairs Books. 2005. - http://www.tinyurl.com/2b5wv9az (Accesat – 20.11.2024).

15. NYE, J. S. *Think Again: Soft Power*, 2009. - https://foreignpolicy.com/2006/02/23/think-again-soft-power/(Accesat – 10.11.2024).

16. RADIKOV, I., LEKCJUTINA, J. Мягкая сила, как современный атрибут великой державы. В: *Мировая экономика и международные отношения*, nr. 2, 2012, pp. 19-26. - chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcgclefindmkaj/https://www.imemo.ru/index.php?page_id=1248&file=https://www.imemo.ru/files/File/magazines/meimo/02_2012/2-Radikov.pdf (Accesat – 15.11.2024)

17. RASHEED, M. F. The Concept of Power in International Relations. In: *Pakistan Horizon*, nr. 48(1), 1995, pp. 95–99. - http://www.jstor.org/stable/41371577. (Accesat – 20.11.2024).

18. VUVING, A. *How Soft Power Works*. 2009. - https://ssrn.com/abstract=1466220 or http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.1466220. (Accesat – 10.11.2024).

19. WOHLFORTH, W. C. Gilpinian Realism and International Relations. In: *International Relations*, 2011, pp. 499-511. - https://www.researchgate.net/publication/241651644_Gilpinian_Realism_and_International_Relations (Accesat – 02.11.2024).